

Universal Declaration of Human Rights - Lamnso'

© 1996 – 2009 The Office of the High Commissioner for Human Rights

This HTML version prepared by the *UDHR in Unicode* project, <http://www.unicode.org/udhr>.

Sá' Yee Kitu Ke Nsay Yee Kùm Ghay Wìr Msòṅ

Shúu Fù

Mo kí dzàèn kì kiiyín jì viwìr ve vìr msòṅ ví dzè á fómo Nyùu wùn à jì ghay ngàṅ seé kfəə wìr msòṅ sí dzè kinsəṅ ke vitaaví, suuyrú wùn à nyaáṅ é kitu ke nsay,

Mo tà'ntéṅ wùn à nyaáṅ fó ghay wìr msòṅé kù dìnèṅ ne laàyeé a dzè wo lìi nyàm se kwa' wo wù bivrín vífii vé wíri wùn à woṅ wo wíri kì kír fó a yu vijun ve kisunṅin keé ngəṅgèr wùn à Biiṁéé, a'fó a dzə là fan wùn à fo kitan kì siin kì kiiyín jì dzə á shií wo tavín wo wìr dzəm,

Mo kí dzàèn é shií jì nsər kɪŋ á ghay wìr msòṅ fo wíri shwiíy kilòṅ e wiy e rər sí bí' fo bó á yò' dzəè kər dzəè yimò' fóo sə vitú vév fó sa' vitaavíi wùn á nə'sí,

Mo kí dzàèn é shií fóo yiì é vitúm vi wáa kòṅnén,

Mo wír veé Kintatì ke vitum veé kitu ke nsayì fèrìn ne nsər fóo səə biíṁé yév e kùm kinsəṅ ke gháy wìr nsòṅ, fóo dìn viwìr wùn à viku'ùy vé wìr, à virénrénj vé lùmèn w'n wiíy, e kfèn wáy wáyín jì kikuúyí ke wòṅ wùn à Dzə'əm ye juṅe dzè é mvə vitaaví ve du'un ví,

Mo vitúm ve dzàèn ngàṅ se Kintatì ke vitum veé kitu ke nsay vi kà'àn ne fo áwunee vitu jì á wiy suusín wo', e so fo wìr dzəm wáa ker ghvém e kfən a lèm nsər see kùm ghay wùn à vitaaví vé wíri.

Mo wìr dzə'm kiiy ghay sìn wùn à vitaaví vin vi, kí dzə é shií fo ṅkà'mé vèn wáa dzə eyiìn,

Mo kí dzàèn ben,

Dzə'əm Ye Ku'ùne

Nèn fùṅ

Sá'yee Kitu Ke Nsay Yee Kùm Ghay Wìr Msòṅ Rən, jì mfi' njiin yee réṅ fo wíri wùn à vitúm vi vidzəm, e dú e máy jiwìr wò'ón mò'ón wùn à Vintatì veé wòṅ vi, mo á lem s'a'rən ghán sidzəm e vífii, a wiy a mùm e mvèm yè'éy wùn à duṅrii fó a tavír ghvém gháy sìn wùn a vitaaví vin vi, shishár shishàr, e mvém wón wùn ákitu ke nsay fó yiì, aá kiiy e kfən a lèm kijuujùn e mvèm wìr veé vitum ve dzəəṅ ngàṅ si wún à wír veé vitum ve áwune sar sá'rən vi.

1

Á dzəə wìr dzəm réṅrénj fó ghvəm wùn à fó gháy, á yo' dzəə wìr msòṅ jì kwàn. Wìr dzəm k̀m k fómo woo fó kwà'tì wùn à fó vífii, a wù kər fó a yiì e wùmò' woo wír moo fər və.

2

Wìr dèm kər ghay wùn à vitaaví ví vidzəm mo sá' rəne suuyin là nya' kìn kùm ráṁ, nshòm, kìn lumèn kìn Wiíy, kìn lám, biíṁé yee kùm Nyùu, dzəə sa', kwa'tì símó'sí, kitúm wùn à ṅkè' se dzə'əm si, kén, kidzəáy kìn anta' á mó'ó.

3

Wìr dzəm kər vitaaví fó a dzə e tin, fóo yiì mo wù ta' a yiì e kfən a dzə e kɪṅn.

4

Wír yò' kér fó a òm vikwàn, kìn a òm òm yee là vikaanè. Vikwàn wùn à mfiìnè wír msòŋ, kìn dzè é dzəə rənè yò' kér fó a dzə.

5

Á yò' kér fó a nyàvri e wír a yiì kfəə kinyò ke kí wáa kìn moo ji wír yó' dzè á wír bèy.

6

Fo nsər si, wír dzəm kér ghay virə' vidzəm fó a yensín ji wír.

7

Wír dzəm dzè réŋréŋ é sar nsər. A nsər kér fó a shìy wun réŋréŋ là nya'. Nsər kér fó a kìn wír dzəm réŋréŋ là nya' e ghan se kinyà' ki nəən ne e nèn bvə' sá' wír msòŋ rən. Lá wír yò' a bayír wíri ji á wáa leéy á mó'ó ntén.

8

Wír dzəm kér ghay ji nsər yeé wòŋ nəə e wun kinyò, e tàr kijun e ghan se wír /wíri bvə'an nsər ye wəŋə foon kìn ye yi dzəən é ŋwà' nsər woó wòŋ, ji yi wáa shìy wun/áwune.

9

Lá wír yò'wiy koò wír e fin e lav, e nə'si kìn e jùm fo wòŋ, a bó nsər yeé wòŋ yo' biimé.

10

Wír dzəm kér ghay réŋréŋ fo á sá' nsa'rə là kilo', a wù kér ghay ji á sá' á nsa' rə é lav nsa' yeé ŋgèŋgèr ye yi tíy fo wun kitu, kfən sá'nsa' réŋréŋ mo yi dzəən là kilo' fóo dìn vitaávi ve wù kéri wùn à vinyo ve wù kér fóo yi vi wùn à nsa' yee kùm wun.

11

1. Wír dzəm wo á toyin wun e kinyó kér ghay fo kwa'tii wáa dzə ji wù dzè á là jay, e meé e ghan se wù tiim e ŋgèŋgèr e kibà' ke nsa' áá sá' wun réŋréŋ mo nsər dzəən, e bóo yen jay və bí' fo dzəən fen fo dzè dzəə sí fəəsin fóo sə wun.

2. Bó yò'dzè á koò wír ji bí' fo wù bù'un kinyo, kìn dzè kinyo kee là ndzən ke á gov wír sho, e sar nsər wóŋ kìn yeé kitu ke nsay e ghan se kinyo kee shooy ki kooyin, a bó yò' dzè á fò ŋge' là' ye yi shaa kinyo ke ŋwèrin kì bù'un e ghan se kinyo ki kì kooyin.

12

Á yò' kér fóo nəə e wír kiliti ké dzə'ə'm, kfəə', lá', ntum si kìn fó a ròn ghvəm rá, kìn yir rá, a bó yò'dzè mo nsər ta'à. Wír dzəm kér ghay fo nsər kìn wun fo vinyò fèn.

13

1. Wír dzəm kér ghay fó a ghan a shíy aáwuneé mvəm wəŋ mo wù koŋé.

2. wír dzəm kér ghay fóo fəə fo wòŋ wúmó'ó kìn fo vəə, e kfən a ker vitaávi fóo kfən e bəm e wun wòŋ.

14

1. Wír dzəm kér ghay wo dzè wù wàa tà' e kfən a yu vijun ve kibeèy fó kinjuyri wír kìn dzè é kitum kiné kí.

2. Kibeèy kin ki yò'dzà kí wàa dzə fo wír vee mo a nyénj fo nsa' se bó sí yo' kùm dzəə sa' yeé wònj wùn à vinyo ve bó ví yò' tóm ashíí wùn à nsər se vintatì veé kitu ke nsay.

15

1. wír dzəm kər ghay e wun wònj fó a dzə wan Nsay.

2. Bó nsər yo'biimé ji á shá'nín á wír fo wun ghày moo wan nsay kìn fóo sha'nín ghay vé fo wù kúvsín kitúm kfá (woŋ vé)

16

1. Vilum wùn à Vikìy ve á kuyin ne là bìíy kùm rám, woŋ wùn à biímée, á kər ghay fó a ker tátí vijin, a fèr kfá. Áwune kər vitaáví réŋrŋ é ghan sé tátí vijín, e mvəm dzə'əm tátí vijin wùn á ghan sé jàvsin.

2. Tátí vijiné kù dzá cá' a dzə cá' a dzə fo Wííy wùn Lùmèn ve á biimen fo áwune vitu ji dzə á wàa dzə.

3. Kfáə dzə fómo Nyù, a kfèn dzə kintatì ke ŋgwàrìn wònj, a kitúm wùn à woŋe kər fó a kìn.

17

1. Wír dzəm kər vitaáví fó a ker vífá vé fo wun kitu réŋrŋ mo dzə wù wàa ker e kintatì wùn à wír á mó'ó.

2. Nsər yo'biimé ji wír wùmò' kinen á wír wùmò' fo wun keŋ.

18

Wír dzəm kər ghay fó a ker kwa'tì rá, vífíí vé wùn à biímé rəá. Ghay ráne tátí vitaáví vee fóo kuvsín dzəə biímé Nyúy, fo wun kitu kìn é Kintatí wùn à wír á mó'ó wùn à é ŋgèŋgèr kìn kintatì fóo dìn biímé rá moo é dùŋrì, e yìi, e ghvəm wùn à fóo lè m nsər.

19

Wír dzəm kər ghay fóo shù kinyo wùn à fóo suúy kwa'tì ré; ghay ràne fó vitaáví fo wir wáa tiy e wun nshù là kinjivir wùn à fóo tà', e səəsí, e kfèn sàmèr sá'ka wùn à kwa'tì si e dzəə see mo sá'ka yii ghánen sho e kitu ke nsay là bìíy.

20

1. Wír dzəm kər ghay fóo tarnín wùn à wíri e kfèn tátí kintatì ke dzə'əm yee nyaáŋ.

2. Lá wír yò' kàn wír ji wù tátí á kintatì ke bó yò' dzəən koŋ rá.

21

1. Wír dzəm kər ghay fóo a dzə e mvəm sa'yee wun wònj, fo wun kitu kìn fóo sho' wíri aá li kirá' kfá.

2. Wir dzəm kər ghay réŋrŋ fóo li kinyo kfá e dù sho e virə' vé lìm vee wun wònj aá ka'ay.

3. Tím sa' yeé wònje wiy a dzə, a dzə mo wíri koŋè. Koŋ ràne wiy a dìn wún é dzəə ye á wiy a sho'tí wíri shó e ghan sí ghan sí là kilo', a shó' tí ràne wiy a yìi wir dzəm wo wù kuyin ne wùn à viréŋrŋé ví, aá wiy a sho' e kilìtì kìn é dzəə yee réŋ yimò' ye yi shwinen rən.

22

Wír dzəm, moo wír woó wònj kər ghay ló a dzə e kinè, e klèn a yen ji woŋe wùn à vitúm vimó' ví suúsín á wó, a kìn wun réŋrŋ mo káv kìn kéŋe dzəə`n é wònj si wònj si, e kùm ghay dzəə keŋ, dzə'əm wùn á líí woŋ wov ve dzəən ku fó wun viwír wùn, wùn à ghvéme.

23

1. Wìr dzèm kër ghay fó a ker lim. Fóo sho' kfáa lim ye wù koñè, e laá yò' a bo' wun, é wù wáa lim lim a yu vijun wùn à ji wù wáa dzə e kiñen fó kibun ke lim.
2. Wìr dzèm wo wù lim lim rénrénj kër fó a ker vila'ay rénrénj là nya'.
3. Wìr dzèm wo wù lim lim kër ghay fó a ker vilaámé vee rénj ve ví gheenén wun ve dzə ví tòmm wun wùn à kfáa rəə ji a dzə yí wàa ker viwìr ve wìr msònj, wùn à ntom símó' sí, a shíí fèn dzə se sí wáa kìn dzə'əm rá.
4. Wìr dzèm kër ghay fóo kè' kìn fóo tatí vintatí ve ví kiñ lim rá vee wun kònj.

24

Wìr dzèm kër ghay fóo meèmè fo shuu lim a yìi kifá ke wù koñè, e tatí wùn à ghán sé lim se sí wáa dzə sì gheénén wùn à vishiíy ve bam ví, a meèmè yee kè' fó ngàm ye yí wáa ker vilaámé.

25

1. Wìr dzèm kër ghay fóo a ker dzə'əm ye yí wáa dzə e gheénén fóo yìi é wùn wun wáa dzə e távin wùn à kfáa rəə, moo fó viyikìr, ndzəy, lav wùn à shív sí, a vinyo veé shíí ve ví wáa sə wun, e kfən a ker ghay fo á wáa leéy fo wun e ghan sé kibun ke lim, se yàsí, sé ndzəm, sé vinjfa, sé vidzəənè kìn kighà' woó dzə'əm wo wù shaàne vitaávi vé.
2. Yìy wùn wàn kër ghay fó a ker leéy wùn àsé yee jeéyí. Wón adzəm ve a dzəən kìn é mvəm tatí vijin kìn é visàkii kër ghay rénrénj fó a dzə à kiñen é dzə'əm.

26

1. Wìr dzèm kër ghay fóo ye'éy nwà'. Yé'éy rəne kër fó a dzə kisánj, a kí fèmm ghà'é le, e njkè'se á dzəə yìy yé'éy sho yíyin. Njkè' yé'éy ye yìyin rən kër fó a dzə kù fo wìr dzəm. Yé'éy fèr wùn à yé lime kër fó a dzə tèéter fo wìr dzəm. Yé'éy se tavkín sí se sí shaàn sìn sí wiy a dzə fo wìr dzəm reñrénj mo vifíí vé ví dzəən.
2. Shíí nwà'wo ye'éyíne kër fó a dzə fóo yìi é wir kiíy wùn à fóo tavír ghmém yee kùm ghay wùn à vitaávi vé wìr msònj ví. Yí kër fóo kuyír yúnín, a lì vinyo fotèr, a kuyír vinjkar e vitúm vidzəm ví mvəm, e mvəm kfáa se wìr msònj kìn vitatí ve dzəə bìimé Nyùyy, e kdèn a tavír lim se kintatí ke vitum veé kitu ke nsay fó a lèmm nyaánj.
3. Atàr wùn aàyìyí kër ghay fóo sho' kfáa ye'éy ye dzə á wàa fo e wón véví.

27

1. Wìr dzèm kër ghay fó a tatí là kan e vinyò ve lìi woo wun wònj, e kfən a yu vijun ve fèr, a ker kilíj fo kikuuyí ké vinyò ve á tàrìn ne kijun wùn à sé' və.
2. Wìr dzèm kër ghay fó dzə e kiñen fó yir wùn à fó sé' wo wù loòn fo wun fèr kìn dzə yé tàr vinyò, sánj wùn à yé fèr kiwoo.

28

Wìr dzèm kër ghay fó a ker nyaánj e wun wònj wùn á kitu ke nsay, e fí' a ker ghay wùn à vitaávi vé ví mo sá' rəne suuyin.

29

1. Wìr dzèm kër fó a lim, a dzə e wun kilíj bì'fo dzəən fó cá'cá' fo dzə wù kùyír kitú kfá là kinjivìr.
2. Mo wìr dzèm din ghay sìn wùn à vitaávi vé ví, wiy a sàr cá' vinyo vee mo nsər suuyi, e fí' a kìn kiíy wùn à ghméme fo ghàyy wùn à vitaávi vé wìr á mó'ó wùn à fóo runér rénrénj mo lìi wo jun, nyaánj woó wònj wùn à dzə'əm ye junj e wònj wo wìr dzəm kër ghay shoo ta'à.

3. Bó yò'dzè a dìn ghay sìn wùn à vitaávi vin vi jeéy e shaà fo dzəə yee mo kintatì ke vitúm veé kitu ke nsay ki ta'à.

30

Ki nyo ki yò'dzè shó e sa' fèn ke dzè kitúm, kintatì kìn wír wù bìnér ji kí fó wun vitaávi ji wù wàá yii á kinyo ke kí laar á ghay sí wùn à vitaávi ví ve á saŋen é sa'fèn.
